

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelenése napján és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Ne. példány 3 koroná 50 fillér. felvételre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hova a hirdetések címzendők.

Hirdetéseket és nyílttéri közleményeket a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Kilenc évi közoktatásügy.

Két hónap hijján kilenc esztendőig állott Wlassic Gyula dr. mint miniszter, a magyar közoktatásügy élén. Most, hogy e tárcától megvált, nem lesz hát érdektelen, ha egy kis visszapillantást vetünk erre a 9 esztendőre. Nem fogunk mindenre kiterjeszkedni, amit ez a kiváló államférfi a 9 év alatt közoktatásügyünkön javított vagy alkotott. Hiszen minisztersége alatt elégszer foglalkoztunk ezekkel; csak nagy vonásokban vázoljuk hát meg munkássága képét, annál inkább, mert — szerintünk, annak az ideje, hogy az ő közszereplése fölött az akartak lezáruljanak, szintén nem érkezett még el.

Pusztán ama tényekre való visszaemlékezés köti hát le a figyelmünket, melyek a magyar köznevelődés fejlődésében, a lefolyt kilenc esztendő alatt mértőföldmutatókként rakódtak le, határozott alakot adva az addig homályos körvonalakban lebegett törekvéseknek, mintegy kényszerítve a jövő alakulását, hogy hozzájuk alkalmazkodjék.

Első ezek között a nemzeti magyar népoktatás ügye és ebben az állami költségvetésnek ötödfél millió koronával való emelése, az 1895. évi 1.800.000 kor. rendes kiadáshoz képest. Rése van ebben az érdemben tagadhatatlanul a pénzügyminiszternek és a minisztertanácsnak is. Csakhogy a közoktatásügyi miniszter mozgató ereje nélkül ez a fokozás nem jött, nem jöhetett volna létre. Jelentősége pedig épp úgy szól a multa, mint a jövőre. Olyan előretörekvése ez a magyar nép tehervállalásának, mely szünetet nem tarthat, miután ilyen szünet, vagy akárcsak megállás, az elért eredmények veszélyeztetését vonná maga után.

Rögtön ehhez az anyagi sikerhez kapcsolódik a cél mind határozottabb kidomborítása, szintén a kilenc lefolyt év szülötte: az állami népoktatás szaporítása. Magánvállalkozás, község, felekezet, állam vállalja-e a népoktatás intézeteinek ügyét magára: peres kérdés. Nemcsak nálunk, de világszerte mindenütt. A pör eldöntésére az idegen legfőbb példát adhat. Erdemileg az ügy mindenütt és így hazánkban is történeti alapon dől el. Az 1868. XXXVIII. törvénycikk a községi népoktatás szervezését tartja elsőrangúnak. Magas, bölcséleti eszme ez,

mely a népoktatás vezetéseért küzdő felekezetek és az állam közé állva, a szükségletek felismerése és ellátása iránt elméletileg legfogékonyabb tényező, a polgári társadalom, ennek eleven tagjai kezei közétette le az arról való gondoskodást, hogy saját fejét és zsebét mindenki maga kormányozza. A törvény fájdalom, koraszülött volt. Az érte való lelkesültég pár esztendőjéig közöny váltotta fel. Közösségeink, alig néhány nagyobb szám kivételével, nem értették meg az akkori kultúrminisztert. Iskolaszékek, népoktatási egyesületek, a törvény alkotásai és folyományai üres formákká váltak. Még városokban is nem egy helyütt felmerült, sőt ma is telmerül a kérdés: nem volna-e okosabb a terheket és ezzel a vezetést másra áthárítani; — talán a felekezetekre, melyek maguk is segélyre szorulnak, vagy az államra?

Ennek a kínos állapotnak az a törvény vetett, legalább elméletben véget, mely a tanítói fizetésnek állami segélylyel való rendezését előbb 600, majd 800 koronával teszi lehetővé. A felekezeti iskolák fentartói idegenül nézték e törvényt és csak ahol ki nem kerülhettek, fordultak segélyért az államhoz. Ez a kintlódás szülte meg a népoktatás egyetemesei államosításának eszméjét.

Wlassic az 1893. évi törvény alapján azt az utat választotta, hogy tartsák meg a felekezetek az iskoláikat, az állami közegyek eber felügyelete mellett; de ha a szükségletnek eleget nem tesznek, esetről esetről az államosítást viszi keresztül. Így alkotta meg a millenáris ezer népoktatást és tette ez állami népoktatási intézeteket, különösen mióta az ismétlődő gazdasági iskolákkal is ellátta, köznevelődésünk eddig nem ismert jelentőségű tényezőivé. Sajnos, hogy ezt be nem koronázta a tanítóképzésnek kizárólag állami kézbe való átvételével.

A közepoktatásba új eszmét hozott, az egységes jogosítást. Az újabb pedagógiai mozgalmakat ismerő jogász szólalt meg benne. A tanterv revíziókor történt is nem jelentéktelen kísérlet a jelszó értékesítésére. Odáig azonban nem jutottunk, hogy a gimnázium és reáliskola közel egymáshoz hozott tanterveinek utasításai egyszerre, együtt jelenjenek meg. Ugyancsak Wlassic teremtette meg, a nőknek az egyetemre bocsátásával, a leánygimnáziumot. Ez az új, bizonyára szükséges alkotás még min-

dig a kísérletezés éveit éli. Van rajta meg mit nyesegetni.

A felső oktatás terén legszervezettebb alkotása, a jogi oktatásról szóló törvényjavaslata a király előtt van. Magva: a kötelező jogi doktorátus helyén egységes elméleti államvizsga szervezése, az ő távoztával remélhetőleg nem megy veszendőbe. A népszerű főiskolai tanfolyam szintén neki köszöni létrejöttét. Eddigi munkája nagy sikerrel járt; félő azonban, hogy rendszertelensége miatt zátonyra jut. Az orvosszigorlati új rendtartás, mely a Bécssehel való kapcsolat megszüntését is lehetővé tette, a távoztott miniszter kiemelendő érdeme.

A művészetek és könyvtárak országos tanácsának és felügyelőségének szervezésével, a művészetek felkarolásával, vidéki művészi telepek létesítésével, a gyógypedagógiai ügy megalkotásával, a kulturális haladás minden mozzanata iránt érdeklődő nem közönséges szárnyalású elme volt a távoztott miniszter.

Az pedig mindenkinek, aki a tanügygyel foglalkozik, élénk emlékezetében van, hogy mennyi erőt fejtett ki a tanárok és tanítók fizetésének rendezésében, amivel a tanítók osztatlan hádját vívta ki.

Erre a visszaemlékezésre szükség volt. A most folyó évi nagy közéleti harcok másfelé fordították a közfigyelmet. Pedig régi igazság, hogy gygyversörgéskor hallgatnak a műzsák. Valóban, mintha egy idő óta megfakult volna az emlékezet. Gyors keze mintha erélyét veszttette volna. A milleniumi kongresszuson történt ünneplése feledékenységbe borult. Ezért is irtuk meg ezeket az emlékeztető sorokat.

Ha pedig eljön az az idő, mikor elül a harci zaj és a függő anyagi kérdések, a gazdasági ügyek rendezésével a kultúra ismét átveheti hazánkban a vezető szerepet: Wlassic jelentősége, a mi visszaemlékezésünk nélkül is, ismét közelíresemre talál.

Dr. B. I.

Messze idegenben. A csongrádmegegyi munkásnép nagyon jó dolgos. Erős karjával mindig tette kész, munkás kezével folyton szorgoskodik. De hát, nehéz itthon mindig megtalálni a munkát. Szerete az országban mindenütt sok a munkáskéz. Nehéz, dolgozra találni.

Szerencsére a vármegyénkbeli munkások jó híre elterjedt messze idegenben is

Romániába és Sziléziába gyakran visznek el tőlünk munkásokat. Legutóbb is 350 munkás ment így el a megyéből. Három hete lehet az útazásuknak és íme most egy agrárius újságban, a »H a z á n k e«-ban a következő fel-tűnő hír jelent meg:

»Porosz-Sziléziába ma indult Csongrad-megyéből egy 350 főnyi csapat kubik-munkára. Pramsen és Ziegelhaus között vízszabályozásnál földmunkát végeznek az idegenbe ment magyarok. Különbözik nem csó eszt, hogy magyar kubikosok idegenbe szegődnek. Ez azonban annyira kifejlesztí bennük a vándorszellemet, a nyugtalan élet iránt való vágyat, hogy ha kifogy a munkájuk, idehaza vadregényes szociális csapást képeznek, mert a mezőgazdasági munkát lenézik, keresetét keveslik. Az ilyen munkások érületéről aztán jobb nem is beszélni.

Igy a »H a z á n k e« Lassan, de biztosan, röviden, de valószínű elintézi ezzel a néhány szóval az aggasztó alföldi munkáskérdést. Köteteket írtak már erről a dologról, de végtére is most sikerült a legheylesőbb elméletet röviden, alaposan és tárgyilagosan megalkotni.

Hanem ennek a kiváló elmélettel és a viszonyok helyes ismeréséből eredő tudással írt rövid véleménynek egy nagy hibája van. Ez pedig az, hogy az írója egyáltalán nem akar semmitsem tudni arról, hogy itthon nincs munka. Amit ír, az nagyon szép elméleti igazság, de bizony a gyakorlatban egy hajótalál sem ér.

Tény ugyanis — és ezt már többször hangoztatuk, hogy a megyénkbeli munkás sokkal szívesebben foglalatokodna itthon, mint kint a nagyvilágban. De hát, ha nem lehet. Ha nincs munka. A rögön, amelyhez köve van, örökkéig nem dolgozhat. Az a másé. Még pedig túlymórn részben nagybirtokosoké. Az pedig bizonyos, hogy nálunk — ritka dicséretes kivétellel, egy gazdaságban sem úzunk, több munkáskezet igénylő belterjesztő gazdálkodást, sem pedig mezőgazdasági gyáripari munkát. A beruházási törvényjavaslat hiánya pedig lehetetlenné teszi az állami földmunkát.

Már most kérjük a bölcsektől, varjuk a felcselet az okosoktól és óhajtsuk hallani az adatot az alaposoktól, hogy miből éljen meg a magyar munkás, ha nem megy idegenbe? Miből adjon kenyert a családjának? És hol dolgozék, ha itthon nincs elég munka?

Nem szabad mindent a szocializmus ellen való gyűlölet szempontjából megítélni. Arra is kell gondolni, hogy ez a munkás dolgozni és nem tanokat magába szívni megy el az idegenbe. Aztán meg ha valamelyes módon előrehalad, az sem lesz égbekiáltó baj. Így legalább sokban mivelődik is kint az a magyar munkásozta.

Hanem hát, kérjük szeretettel a »H a z á n k e«-at, előbb bizony mégis csak kenyér kell annak a munkásnépnek is, és csak aztán a — politika.

Városi közgyűlés.

— november 9—10. —

Teljes két délelőtti vette igénybe a városatyánkat a f. hó 9-re meghirdetett közgyűlés és hogy a tanácskozás ilyen hosszúra nyúlt, ezt indokoltaette egyfelől a gyűlés tárgyszózatára kitézött ügyek sokasága, másfelől az, hogy az ügyek között igen jelentékes számmal kerültek általános érdekek é, fontosak, melyek behatóbb vitákra adtak alkalmat.

A közgyűlés lefolyása egyébként a következő volt:

Elnök: Mátéffy Ferenc dr. polgármester a megjelent képviselőket üdvözlésével megnyitván a tanácskozást, tárgyszózat előtt előterjeszté a tanács indítványát, hogy a városnak újabb egy vészkerületbe történt bevonása által hatóságilag elrendelt határozat megszüntetését közvetlenül a földmivélségi minisztertől kérni, a város nevében a polgármester és a rendőrfőkapitány küldessenek fel Budapestre.

Az előterjesztést a közgyűlés, B a n f a l v i Lajos azon indítványával kibővíve fogadta el és hagyta jóvá, hogy az így Budapestre utazó küldöttség kérje fel vele egyúttel eljárás a város orsz. képviselőjét ne csak a zárlat feloldása érdekében, de az érdekében is, hogy a városnak az allategészségügyi körzetek megalakítására vonatkozó határozatát végre mar hagyják fent jóvá és küldjék le ismét, végrehajtas végett.

Napirend előtt K a t a i Pal János intézett ezután két kérdést a polgármesterhez. Az egyik vonatkozott a vasúti számadásokra, a másik arra, hogy mi lesz az általános követvámossal? — Az első kérdésre P a p p László főszámvé, a másikra a polgármester adott megnyugtató választ, amit tudomásul vettek, egyben az előbbi érdekében Budapestre utazó küldöttséget oda utasítva, hogy az általános követvámászedési jog megadását is szorgalmazza ki egyidejűleg a kereskedelemügyi miniszteriumtól. Ezzel ratértek a napirendre.

Itt Füst i M o l n a r Lajos indítványának egyhangú elfogadásával első helyre tették a póttárgyszózat első pontját: B u r i á n János és társainak a szegedi Kossuth-szobor megkoszorúzása ügyében benyújtott indítványát, melyre néve egyhangulag elfogadták a tanács javaslatot, mely szerint a koszorúta tetszadmű gyűjtést indítanak, a költségekhez a városi közpénztárból 50 koronát utalványoznak, a koszorúnak Szegedre való elvitelére és a szobron való elhelyezésnél való részvételre az összes városi képviselőket felhívják, a koszorú elhelyezésnek és beszéd tartásának aktuálata pedig a város orsz. képviselőjét kéri fel.

A polgármesteri éves jelentést, S z e d e r János felszólalása után, tudomásul vették s aztán egy f. hó 30-án tartandó közgyűlés napirendjére tűzték ki Gerster és Török előmunkalati engedélyeknek az orosháza-szent-csongrádi vasút építési költségeihez való hozzájárulása tárgyában beterjesztett újabb kérvényüket.

A közgyűlés azt a határozatot, mely a városi közgyűlésnek az önkéntesen fizetett adók beszedését eltiltó határozatot megsemmisítette, nem vették tudomásul és utasították a polgármestert, hogy azt a belügyminiszterhez főlébbezze meg.

A következő két ügy városi tulajdont képező porták adásvételi ügy volt, melyben — miután a képviselőktől törvényes számmal a közgyűlésen nem voltak jelen — érdemleges határozatot nem hozhattak. Ezek tárgyalását egy — 30 nappal előre meghirdetendő és december 14-én tartandó újabb közgyűlés napirendjére tűzték ki és ugyane közgyűlés napirendjére lett kitézve a városi téglatelep használatára tárgyában beterjesztett javaslat is.

Az 1904. évre érvényes városi virilis névjegyzék összeállítására és még ez évben való bemutatására, M a g y a r József tanácsnok előklere alatt V a r g a József és Cs ő s z i B é n i képviselők küldettek ki. A jövő évi villamos közvilágítási naptár összeállításával pedig a tanács, a gazd. szakosztály és az ellenőrző bizottság egyúttesen lettek megbizva.

Vajdovics János kényesprót kárterítési kérelmével elutasították és aztán elfogadták a város címerének megállapítására kiküldött bizottság erre vonatkozó javaslatát, amivel most már a város címer véglegesen meg volna a jövőre állapot.

A gyémpénztári tartalék lap kamatjédelmének szegényügyi célokra leendő átengedése tárgyában benyújtott tanács javaslat hosszú, meddő vitára adott okot, aminek a vége az lett, hogy a javaslatot egyhangulag elfogadták.

Ugyancsak hosszú, elkeseredett vitát idézett fel az így atengedett kamatjédelmével folytat a költségvetésben feleszabaddal tételnek tisztviselői fizetéspótlék céljára leendő felhasználása tárgyában előterjesztett javaslat is, melynek tárgyalása közben igazán sajnálatos, arcpitő jellemek játszódtak le. A vitában a javaslat ellen felszóltak: K a t a i Pal János, T a s n a d y Antal dr., Füst i M o l n a r Lajos, a javaslat mellett S z e d e r János, Z s o l d o s Ferenc, B a n f a l v i Lajos, B u g y i Antal s a közgyűlés végül S z e d e r János halasztó indítványt fogadta el, melylyel ez az igazán kínos ügy egyelőre a napirendről levétetett.

A villamvilágítási részv. társulat kérelmét, a telepek 100 négyszögöl területtel való kibővítése dolgában teljesítették; elcincben elutasították három Kossuth-utcai hazulajdonos abbeli kérelmét, hogy a Harizsházól a Mátéffy-féle házig a gyalogjárót aszfaltburkolattal építse ki a város.

A földi árterti hidra újabb 20 évre fogja kérni a város a vámszedési jog engedélyezését.

Az idő előrehaladottságára való tekintettel a polgármester ekkor a tanácskozást megszakítja és a folytatálagos közgyűlés idejéül masnap délelőtt 9 órájat tűzi ki.

M á s n a p.

A masnap délelőtt 9 órakor megnyílt folytatálagos közgyűlésen felolvasták és hitelesítették az előnap közgyűlés jegyzőkönyvét.

Ezután felolvasták a gazdasági szakosztály és a tanács javaslatait a kényespróti és szabályrendelet módosítása tárgyában, amire Banfalvi Lajos több érvel támogatva, halasztó indítványt tett. A többség azonban a tanács javaslatot elfogadta.

A vásártér rendezése ügyében bemutatott mérnöki tervet erős változtatások történtek, de az iparosztály jogos igényei kielégítésének sérelme nélkül és a mérnök a terv megfelelő át dolgozásra utasították.

A Petőfi-szállónak varosháza átalakítási terve felett a közgyűlés napirendre tért, majd letárgyalták a magánhirdetmények közlételenek szabályrendeletét, tudomásul vették a megye közgyűlésnek a városi tisztviselő nyugdíjszabályrendeletet jóváhagyó határozatát, a külterületi postai szolgálat életbe léptetéséről szóló jelentést és ezzel a közgyűlés, déli háromnegyed 12 órakor bezarult.

Ujdonságok

Szentes, 1903. november 12.

— Megyei tisztviselők fizetésrendezése.

Az új miniszterelnök: T i s z a István gróf csak az ímért tartott programbeszédjében hangsúlyozta, hogy a vármegyei köztisztviselőket, a községi és körjegyzőket és a tanítókat szintén be akarja vonni a rendezendő fizetésjavítás kérdésébe és máris megette az első lépést e célja megvalósítása felé. A vármegyei törvényhatóságokhoz már leérkezett a belügyminiszter rendelete, mely a vármegyék vezetőinek meghagyja, hogy az összes vármegyei köztisztviselők és alkalmazottak szolgálati viszonyaira, alkalmaztatásuk minőségére és idejére vonatkozó adatokat, valamint az arról szóló jelentést, melyik vármegye hány százaléki háziadóval járul hozzá a megyei adminisztráció terhehez, hozzá 8 nap alatt terjesszék fel.

— Városi kiküldöttek a miniszteriumokban. Közgyűlési tudósításunkban megírtuk, hogy a f. hó 9-ki városi közgyűlés Mátéffy Ferenc dr. polgármester és A r a d y Kálmán főkapitány Budapestre küldötte ki, hogy az illetékes miniszteriumoknál az allategészségügyi körzetek alakítása és a követvámászedési jog kérése tárgyában hozott közgyűlési határozatok jóváhagyását megsürgessék és a

jószárgárlat feloldását kéri. A polgármester labbjára niatt még mindig akadályozva lévén az útazásban, arra való tekintettel, hogy e kiküldetésben való gyors eljárást a város jószárgárlati és anyagi érdekei sürgetésé teszik, helyette Bugyi Antal főjegyző útazott fel a főkapitánnyal a fővárosba, hogy Molnár Jenő dr. képviselővel együtt a megbízásban eljárjanak.

— **Kazánfűtő és gőzgépkészítő tanfolyam Szegeden.** A szegedi fa- és fémipari szakiskolával kapcsolatosan kazánfűtői és gőzgépkészítő esti tanfolyamok tartatnak, melyek minden rendszerű gőzkazán és gőzgép kezelésére fognak képezíteni. A tanfolyamok közül a f. hó 15-én a kazánfűtői tanfolyam nyílik meg, mely tart a folyó év végéig. Az előadások f. hó 15-én veszik kezdetüket és hetköznapokon este 7-től 9-ig, továbbá vasárnap délelőtt tartatnak. Jelentkezhetik e tanfolyamra mindenki, aki 18-ik életévét betöltötte és a vas- és fémipar valamely mesterségében, mint kovács, lakatos, rézműves, vascsiztergályos segédi képzéssel bír, továbbá olyan napszamos, aki bizonyítani tudja, hogy gőzkazán körül dolgozott. A jelentkezés történjék a szegedi fa- és fémipari szakiskola igazgatóságánál (Mars-tér 7. szám) írásban vagy személyesen délután 3—4-ig, november 13. és 14-én este 7—8-ig. Jelentkezés alkalmával a munkakönyvet, vagy az alkalmazásról szóló és a munkaadó által kiállított bizonyítványt be kell mutatni. Tandíj 6 korona. A lokomobilkészítő tanfolyamra csak azok vehetők fel, akik fűtői képzéssel bírnak; a stabil gépkészítő tanfolyamra pedig csak azok irathozhatnak be, akik a lokomobilkészítő képzést elvégezték. Részletes és egyéb felvilágosítással a szakiskola igazgatósága szolgál.

— **Egy aggastyán tragédiája.** Egy 78 éves dorozsmai aggastyán: Tapodó István mondta el f. hó 7-én, önként jelentkezve, a maga szomorú tragédiáját a szegedi kir. ügyészségen. A menyénél lakott az öreg ember, aki olyan kegyetlenül bánt vele, annyira elkeserítette, hogy végre a fentmondott napon rálőtt az asszonyra. Ezért jelentkezett önként és mondta el az ő szomorú történetét ilyenformán:

Tapodó István a menyénél, özv Tapodóné Viktor korcsmárosnéénél lakott. A csárdás menyecske férje halála óta nem nagyon takarékoskodott; tettehete pedig ezt azért, mert az öreg Tapodónak szép vagyonra volt. Csak hogy ez a vagyon így hamar elűszott és ezzel a menyecske előtt az öregnek a becsülete is, akit a menyecske végre gondnokság alá helyeztetett, hogy kezéhez kaparíthassa vagyonának még meglevő roncseit. Azután pedig — így panaszoja az öreg — éhezette őt, az önmagával jóformán tehetetlen embert. Néhány héttel ezelőtt értesítették az öreget, hogy utolsó házat folyó hó 9-én elárverezik. A gondolat, hogy kerserves munkája árán szerzett házából is ki kell mennie, végzetes elhatározásra bírta az öreget. Egy hetivásár alkalmával bement Szegedre, ott 16 koronáért egy 6 lövetű revolvért vett, meg is töltötte, megmagyaráztatta magának, hogy kell a fegyverrel bánni és hazament az úton kell próbálást tenni. Ekkor véglegesen megérelődött benne az a bosszúterv, melyet aztán f. hó 7-én reggel végre is hajtott. A menyecske aznap reggel 6 órakor a konyhába igyekezett. Az öreg remegő léptekkel utána osont és hátulról rálőtt. A golyó az asszony balkarját és oldalbordáját sebesítette meg, de nem életveszélyesen. A szerencsétlen öreg ember pedig, abban a hiedelemben, hogy a

földrebukott asszony meghalt, elrejtette a láda fiókjába a revolvért, begyalogolt Szegedre és önként jelentkezett az ügyészségen. Kihallgatása után letartóztatták, de megható volt, ahogy ezt maga is kérte.

— Csak haza ne küldjenek, tartsanak itt, mert a föld alá sülyedek a szegyéntől. Azt a cudart nem akarom még egyszer látni.

A törvényszék részéről Magai Lajos vizsgálóbíró útazott ki Dorozsmára, a helyszínen tartani vizsgálatot.

— **Elfogott katonaszökevény.** Csanyteleken a mezőn dolgozó munkások egy katonaszökevényt fogtak el, akinek különös viselkedése keltette fel figyelmüket. Mikor megnozták, a szabei tele voltak cirokkal, nyers burgonyával és mindenféle aprósággal, amiből arra következtetnek, hogy aligha van rendben az életje. Az elfogott katonaszökevény Stojanovicz György lugosi származású szegedi honvédbaca, akit Csanytelekről Szegedre szállítottak be.

— **Öngyilkosságok.** Annak, hogy az emberek a maguk életét elemészék, úgy látszik, szintén van valamelyes időszaki javány-jellege. Mert például, néhány napon belül nálunk hirtelenbe három öngyilkosság is történt, mind a három akasztás útján. Az egyikről már írtunk, a másik kettő most történt csak. Nyíri Mihály kubikost valahonnan vidékről kényszerűlével küldték haza Szentesre. Vasárnap ékezt meg Nyíri, valószínűleg szabályszerűen jelentkezett is a kapitányságon s aztán hétfőn reggel már ott himbalta a szél a testét a reformatus közpétemmel déli sarkán levő egyik akácia ágán, melyre a hajnali órákban felkötötte magát s ahonnan már csak a hullóját vágták le, hogy a temetői halottas-házba vigyék. A másik öngyilkos, egy tizenkilenc éves suhanc: Fodor Imre, szintén munkásember a f. hó 10-én a felsőparton levő lakásán kötötte fel magát és mire végzetes tettét észrevették, már halott volt. Minthogy az öngyilkosság mind a két esetben kétségbe vonhatatlanul megállapítható, a hullak boncolását mellőzték.

— **Megvádolt tanstestület.** A dorozsmai állami népiskola tanstestületét néhány év óta gyakran zaklaják egyes szülők. Egy fest a dolgok, mintha titkos kezek irányítanák ezeket a támadásokat. A múlt év októberben is nyolc dorozsmai lakos tett írásos följelentést az ottani népiskola vezetőségére ellen a közoktatásügyi minisztériumhoz. A följelentők: Nagy Pál, Acsai János, Dudás Károly, Dudásné Lajkó Viktor, Kocsis Károly, Lajkó György, Sebők Imre és Tari István voltak, akik azzal vádolták a tanstestületet, hogy egyes tanítók szabálytalanul robotmunkát végeztek a tanulókkal, meg hogy a szülőkre érzékeny penzbsírgót róttak ki a tanuló iskolamulasztásai miatt, holott az ő állításuk szerint, egyes tanulók, a tanítók engedelmével mulasztottak. A megcített vizsgálat a vádak alaptalanságát derítette fel. Erre a tanítók természetesen a megtorlás terére léptek és a nyolc dorozsmai lakos hivatalból üldözendő nyilvános tárgyalás vétsége miatt került a szegedi kir. törvényszék elé, ahol f. hó 6-án mondtak fölöttük ítéletet. Dudás István, Lajkó Viktor, Lajkó Györgyöt és Tari Istvánt, terhelt bizonyíték hiányában fölmentették, ellenben a többi vádlottat bűnösnek találták és Nagy Pált, meg Acsai Jánost 20—20 korona fő- és 10—10 korona mellékbüntetésre, Sebők Imrét 30 korona fő- és 10 korona mellékbüntetésre, Kocsis Károlyt pedig 30 korona főbüntetésre ítélték. Az elítéltek és a védő főbbébeszt jelentettek be.

— **A gőzgépkészítők és kazánfűtők képzési vizsgálata Szegeden** december hó 6-án délelőtt 9 órakor fognak megtartatni. A kelőlen felszerelt vizsgálati kérvények 6—10 nappal előbb küldendők be a m. kir. kerületi írfelügyelőséghez Szegedre, Szilágyi-útc. 1. száma.

— **Cselédlányok.** Egy jelentéktelen lopási ügy tárgyalása érdekes bűnügyet pat-

tantott ki f. hó 6-án, a szegedi törvényszék-nél folyt tárgyalás során. Csenkai Jusztí 18 éves szegvári cselédlány volt a vádlott, azzal gyanúsítva, hogy cselédársától, Pityi Annától, akivel a Baksai-majorban együtt szolgált Vödrös Isván kasznárnál, három zsebpendőt és három tulajdonított el.

— Kívánja a vádlott megbüntetését? fordult az elnök Pityi Annához.

— Igen. Vádlott beismerte a terhére rótt bűncselekményt. Kívánt azonban, hogy a jogtalanul eltilajdonított tárgyak nem a Pityi Anna tulajdonát képezik.

— Miért vette ki társnője szoknyájából ezeket a holmikát? — kérdezte vádlottól az elnök.

— Bosszúból, mert egy alkalommal keresztül lötte a kezemet. Csenkai Jusztí aztán körülményesen elmondta az esetet és vallomását így fejezte be: Pityi Annát azért nem büntették meg a lövésért, mert a szegvári bíróság előtt 40 koronára kiegyezettünk.

Törvényszék szerint persze ezt az ügyet nem lehet kiegyezéssel elcsúfolni és így a törvényszék az iratokat az ügyészséghez tette át, amely a véletlenül napfényre derült bűnügy megindítja az eljárást. Csenkai Jusztí ellen az eljárás megszüntették, miután Pityi Anna meggondolta a dolgot és panaszát vissza vonta.

— **Jószágveszedelem.** Sámson közszében jarványon lépett fel a ragadós szájszék körömfájás veszedelme, miért is a község határát hatóság zár alá helyezték. Minthogy pedig a községgel Makó város határa is szomszédos, Makó határát is belevolták a veszkurletbe, úgy, hogy most Makó ugyanolyan helyzetben van, mint városunk, tudniillik, ott sincs ugyan a városban és határában semmiféle jarványos jószágbetegség, de azért úgy hetipiacok, mint országos vásárok alkalmakor tilos a csülkös állatok felhajtása és adásvétele.

— **Az adatok hatalma.** Minden állatnál hatalmasabban bizonyítanak a tényleges adatok. Elnyomják a felkapott híreszteléseket és megerősítik azokat a meséket, melyek éppen csak azért tűntek fel olyanoknak mert igaz voltak az adatok nem bizonyosak.

Mesének tartották sokan azt is, hogy az osztálysorsjáték hatszáz ezer koronás nagy főnyereménye a nagy közönség közé jut. Talán már nem is voltak vérmes reményűsek, míg ellenben számokkával vannak azok a pesszimisták, a kik azt szolták mondani, hogy hatszáz ezer korona egyáltalán nincsen is a világon. Hát ez lehet szomorú élcz, hasonló ahhoz, a mely szerint egy millió legalább is tízezer korona, de bizonyos, hogy az osztálysorsjáték nagy főnyereménye körül egész legendakör képződött.

Most ezekben a legendákba bevilágít néhány érdekes adat. Érdekesek főleg azért, mert a legtöbb nagy főnyereményt, hogy úgy mondjuk, decentralizáltan mutatja be. Még pedig a szélrózsa minden irányra felé. Azt hiszik, hogy az olvasó tudja, hogy arról a hatszáz ezer koronáról van szó, a melyet az osztálysorsjátékban utolsó főnyereményi sorsolnak ki Nem egy kézbe jutott ezen örfiai főnyeremény, hanem több részre, nyolczad sorsjegyekre osztott. Ezen szerencsés sorsjegyeknek egyes részeit innen is, ott is, még a külföldről is prezentáltak.

Egy és ugyanannak a sorsjegyeknek egy-egy nyolczada Nyírbátorra és — Délmetországba jutott el. Vajjon nem érdeklődnek-e egymás iránt ezek a nyertesek? Hiszen ebben az érdeklődésben valamiféle pszichológiai momentum volna. Ha az egyik nyertes, egy szegény pinceszér, aki hatvan ezer koronának gazdája lett, kikutatta társait, az ő jutalékajánlását, azt láthatta, hogy nem valami jómódú emberek.

Az egyik tisztántli ember, Endrédy József nyírvasvári körjegyző, a másik Dunántúli hivatalnokoskodó: Ferencz András, Nemet-Ujváron pénzügyi főjegyző. A körjegyzőnek százhuszer korona jutott a nyereményből, a pénzügyőrnök csak hatvan ezer korona. És ugyan-

ekkorra vagyona tett szert a maga nyolczad-sorsjegyével Spitzer Samu rakárnak, a ki a Kőbányai-úton a salgó-tarjáni szektárrt kezeli, s a ki ezt a dolgot ezután sem akarja abbahagyni.

Kőbánya lakója: az ötödik nyeresi is. Szvacsina Antal kocsmáros, aki a Maglódi-úton méri a jófajta bort, s a kit a hatvanézer korona még annyira sem kábított el, hogy magát ezután ne kocsmárosnak, hanem vendéglősnek hívassa. Megmaradt egyszerű csaplárosnak, csak talán a kocsmája czégerére kiirattja, hogy bormérés a »Nyolczad sorsjegyre«. Az öt magyarnak két külföldi társa van, egy-egy nyolczad sorsjegy révén. Jól tette a szerencse, hogy öt magyar mellett csak két idegenhez köszöntött be nagy adományával.

Tehát csak 120 ezer korona vándorolt külföldre, míg az óriási főnyeremény nagyobb, 360 ezer koronás része itthon maradt és hazánkban emelte az amúgy is kevés jómódúak számát.

Köszönetnyilvánítások.

Mindazon jó ismerősök, barátok, közeli és távoli rokonok, különösen pedig az iparos ifjak dalárdája, kik a forrón szerettett és felejthetetlen jó férj, s testvér Ifj Gerecz Lajos temetésén megjeleneni szivesek voltak, s megjelenésükkel mély bánatunkban osztoztak, illetve fájdalommal enyhíteni igyekeztek fogadják ez uton is őszinte köszönetünket

A gyászoló család.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősöknek, kik felejthetetlen jó anyánc: Özv. Lakos Imréné f. hó 9-én tartott végtisztességtételén megjelenésükkel fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ez uton fejezzük ki halas köszönetünket.

Szentes, 1903. nov. 9-én

A gyászoló család

Mindazon rokonoknak és jóbarátoknak, kik felejthetetlen jó Ijerm Kiss Mihály temetésén f. hó 3-án megjelentek s ezzel fájdalommat enyhíteni igyekeztek úgyszintén a helybeli magyar zenekaroknak a temetésen való szives közreműködésükért — ez uton is halas köszönetet mondok.

Szentes, 1903. novj 9-én

Recki Juliánna.

Irodalom.

A »Vasárnapi Újság« november 8-iki száma 22 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Gróf Tiszta miniszterelnök« (arczképpel). — »Tisza István mint ifjú. — »Az új kormány« (7 arczképpel). — »Boron-gás.« Költemény. Léway Józseftől. »Aranyfüst« — »Regény. Irta ifj. Korányi Frigyes (Goró Lajos eredeti illusztrációival). — A tudós családja.« Spanyol regény (képekkel). — »A cimborák.« Elbeszélés Irta Gorkij Maxim, az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső. — »A franciaia demokráziáról.« Szigetvári Ivántól. — »Fadrusz János szülőháza.« (képpel). — »Vadnai Károly síremléke.« (képpel) — »Jótékony-ság.« (képpel Dankó József szoborműve után). — »Az angol és orosz haditengerészet fejlesztése.« — »Mommsen Tivadar« (arczképpel). — »A bemutatkozás.« Országgyűlési közlölet (képpel). — »A szatmári békekötés emléktáblája.« (képpel). — »Krivácsy József« (arczképpel). — »Tormay és Nyiry« (képpel). — Irodalom és művészet, Közintézetek, és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Égyveleg, stb., rendes heti roátok.

A »Vasárnapi Újság« előfizetési ára negyedrre négy kor. »Politikai Újdonságok«-kal és »Világkrónika«-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-u. 4.

la) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Nép-mű« a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félfévre 2 korona 40 fillér.

Felelősszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Társ szerkesztő: MATÉFFY LÁSZLÓ
Kiadóalejdonos »Szentes és Vidéke« könyvnyomda.

Készpénzünk

főlszaporodása következtében értesítjük a hitelígyélnő közönséget, hogy akár váltó-, akár kötvény-kölcsönt, ez idő szerint igen leszámlított kamattal utalványoz

2—2 a „Szentesi Takarékpénztár,

ÜGYNÖKÖK,

kik magánházaknál ismerősök, 80 kor. fix havifizetés és magas jutalék mellett, azonnal, minden városban, községben és kerülésben kerestetnek új szabadalmazott cikkek elárúsítására, melyek minden háztartásban, iparospolgárnál és gazdánál okvetlenül szükségesek. Az ügynökséget mindenki, aki magánházaknál ismerős, mint mellékkeresetet, szabad idejében gyakorolhatja. 2—1 Ajánlatok „Neuheit 1903.“ jelige alatt Mosse Rudolfhoz, Bécs, intézendők.

Eladó ház.

Érsek Imre I. 698. számú háza olcsón kedvező feltételek mellett eladó.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszazadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbasomagot, egy 100 oldal vas tag könyvvel együtt, postaszállítványként, jól becsomagolva. A legcsudálatraméltóbb csodagyógyeszer, mely már ezeket megmentett, akik ifjúkori kikapongások folytán erejüket veszítették vagy ezenközben betegségeket szereztek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — akikéri — egy csomag gyógyeszeret magyarul könyveskövel díjjalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki, aki ifjúkori kikapongások folytán nem bajokból, szellem-gyengeségből vagy chronikus betegségekben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer kivetlenül ama szervekre hat, melyek erőstérsé szorultak csudás és eredményes gyógyítja meg az évek óta állandóan betegeskedőket is. Orvok és ifjak irhatnak az alant jelzett címen a »Tate Medical Institute«-nak, honnan a próbasomagot címünkre azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezeltetésük végett otthonukat, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségek-ből otthon is gyógyítani. Az intézet nem tesz kivételeit. Mindenki, bárholon magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyob dístrébb mellett díjjalanul elküldi neki a próbasomagot a magyarul könyvvel együtt. Irton tehát — alicnek kell — mindenki azonnal. A költemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika és minden level portamentesen küldendő.

Sok pénzt!

100 koronáig kereshetnek havonként minden állású egyének, tisztességesen (mellékkeresetnek is).

Közlebbit »Reell 71« alatt a Merkur hirdetési osztályánál, Stuttgart. Bergstrasse. 52—28

Legnagyobb nyeresmény esetleg 600000 márka	Szerencsés jelentés!	A nyeresményekért az állam szavatol
--	-------------------------	--

Meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsjáték nyeresmény esélyeiben való részvételre, amelynél

10 millió 856.562 márhát okvetlenül nyerni kell.

Ez előnyös pénzsorsjáték főnyeresményei a következők: a lehető legnagyobb nyeresmény a legszerencsésebb esetben 600000 márka.

1 jutalom	á 300000 márka	1 nyeresmény	á 40000 márka
1 »	» 200000 »	4 »	» 30000 »
1 »	» 50000 »	5 »	» 20000 »
1 »	» 45000 »	3 »	» 15000 »
2 »	» 40000 »	16 »	» 10000 »
1 »	» 35000 »	40 »	» 5000 »
1 »	» 30000 »	100 »	» 3000 »
1 nyeresmény	» 100000 »	160 »	» 2000 »
1 »	» 80000 »	619 »	» 1000 »
1 »	» 60000 »	812 »	» 400 »
1 »	» 50000 »	75 »	» 300 »

A sorsjáték, mely 7 osztályból áll, összesen 111000 sorsjegyből áll, melyekre 53795 nyeresmény és 8 jutalom esik. úgy, hogy csaknem fele a sorsjegyeknek biztosan nyer.

A legmagasabb nyeresmény az I. osztályban, a legszerencsésebb esetben 50000 márka, mely a II. osztályban 55000, a III.-ban 60000, a IV.-ben 70000, a V.-ikben 75000 a VI.-ikban 80000 és a VII.-ikben 600000 márka.

Az első osztályra, melynek húzása hatóságilag van megállapítva, a sorsjegyek ára: **Egész eredeti sorsjegy csak 7 korona. Felsőrsjegy csak 3.50 korona. Negyed sorsjegy csak 1.75 korona.**

A következő osztályok betétjei, valamint a pontos nyeresményjegyzék az állami címerrel ellátott hivatalos sorsolási tervezetből latható, melyet kívánatra ingyen és bérmentve előre megküldök.

A résztvevők mindegyike a húzás után azonnal megkapja tőlem, külön felszólítás nélkül, a hivatalos sorsolási jegyzékét.

A nyeresménypénzek kifizetését és szétküldését az érdekeltekhez azonnal közvetlenül és titoktartás mellett eszközölöm.

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétellel kérek. 18—6

A húzások közlése folytán forduljon tehát megrendelésével azonnal, de legkésőbb

tolyó évi november 21-ig bizalommal

Heckscher Samuel sen banküzletéhez, Hamburgban.